

דבר העורך

דבר העורך

"אתם אומרים שאתם אוהבים את ילדיכם יותר מכול, ועם זאת אתם גונבים מהם את עתידם מול עיניהם"
 גרטה תינברג, פעילת אקלים, בת 15, משוודיה, במליאת ועידת אמנת האקלים של האו"ם בקטוביץ, פולין [COP 24], 13.12.2018

קוראות וקוראים יקרים,

לדורות הבאים אין נציב, אבל ייתכן שקמה לו מנהיגה. המראה הצעיר והתמים המלווה בתובנות בוגרות ובאמירות מהפכניות, גורם לגרטה תינברג לחדור ללבבות צעירים בכל העולם (גם בישראל הצטרפו תלמידים למחאה העולמית, ראו עמ' 54-55) וללבבות מבוגרים, אף על פי שאנו, המבוגרים, לא יכולים להתעלם מההאשמה הנוקבת המופנית כלפינו. רגשות דחיפות ועיקשות (השזורים באופטימיות מדבקת) ניתן לחוש גם אצל מי שנהיגה הלכה למעשה את המאבק העולמי בשינוי האקלים בין השנים 2010-2016 – כריסטיאנה פינגרס, יו"ר אמנת האקלים של האו"ם ואדריכלית הסכם פריז. בריאיון לאקולוגיה וסביבה (עמ' 59-61) מתייחסת פינגרס, בין השאר, להבדלים בין הדורות בהבנתם את משמעות משבר האקלים, באחריותם לפעול לפתרונו ובאופן שהם חווים (או יחוו) את השפעות המשבר. יש לה גם מסר נוקב לישראלים.

בחודש שעבר התפרסם דו"ח שעשה היסטוריה עולמית: לראשונה הושג קונצנזוס בין-לאומי המחייב את מדינות העולם לפעול לשמירת המערכות האקולוגיות הכה חיוניות לאנושות. נציגת ישראל למפגש המדינות, ד"ר אנה טרכטנברוט מהמשרד להגנת הסביבה, מספקת הצצה אל מאחורי הקלעים של יצירת הקונצנזוס ביחס לשינוי המערכותי המהותי הנדרש במדיניות ובהתנהגות הפרט (עמ' 8-9).

פרופ' אוריאל ספריאל פעל שנים ארוכות בזירה הבין-לאומית וניצל את המוניטין שלו כאקולוג בעל שם לטובת קידום מטרות בין-לאומיות כמאבק במדבור ובשינוי אקלים. את סיפור החיים המרתק שלו הוא שוטח במסגרת המדור 'הפנים של המדע' (עמ' 56-58). פורום הייעור העולמי של האו"ם מקדם מסגרת עולמית לניהול בר-קיימא של היערות (עמ' 6-8). ייעור נתפס כמטרה חשובה במסגרת המאבק בשינוי האקלים, ואף נכלל באחד מיעדי האו"ם לפיתוח בר-קיימא. אף על פי כן, יש הטוענים כי יש לחדול מלייער בשטחים טבעיים בישראל (עמ' 44-46).

בגיליון שלפניכם שני מאמרים עוסקים בהשפעות הסביבתיות של ייצור מוצרי צריכה – בגדים (עמ' 14-19) וחלב ומוצרי (עמ' 20-27). שני מאמרים נוספים עוסקים בניסיון למצוא דרכים להביא לאימוץ אורח חיים מקיים במציאות הישראלית הייחודית – איתור כלי מדיניות שיעוררו את השוק הישראלי הרדום של מכוניות חשמליות (עמ' 28-33) ותרגום ערכי קיימות לשפת הציבור החרדי (עמ' 34-41).

זה לא הכול: איך חיידקים מאתרים מוקשים? מה המשמעויות של אישור הבנייה על רכס לבן? כיצד שוקם המזוהה בנחלי ישראל? האם בעתיד אנרגיה תיוצר בתוך העיר? 100 שנים אחרי מות אהרן אהרנסון – האם ניתן לקבוע שהוא היה חלוץ האקולוגיה היישומית בארץ ישראל? ומדוע יש מחלוקת כה קשה ביחס לעתיד משק המים בעמק החולה?

**קריאה נעימה,
שחר בוקמן**

גרטה תינברג – פעילת אקלים | צילום: Stephane P, Flickr, CC BY-NC-ND 2.0